FRANC. ERN. BRUCKMANNI, MED. DOCT. ACAD. CÆSAR. NAT. CUR. ET SOC. REG. PRUSS...

Franz Ernst Bruckmann

Digitized by Google

FRANC. ERNEST. BRVCKMANNI,

MED. DOCT.

EPISTOLA ITINERARIA XIX.

SISTENS

MEMORABILIA QVEDLINBVRGENSIA

AD

VIRVM PLVRIMVM REVERENDVM, AMPLISSIMVM

ATQVE

DOCTISSIMVM DOMINVM,

DOMINVM

FRIDER. CHRISTIANVM LESSER,

VERBI DIVINI MINISTRVM NORTHVSANVM AD MONTEM MARIÆ VIRGINIS FIDELISSIMVM, MERITISSIMVM,

ET

ORPHANOTROPHII ADMINISTRATOR. GRAVISSIMVM,

FAVTOREM ET AMICVM DEBITIS HONORIBVS AC OBSERVANTIA COLENDISSIMVM.

Cum Figur. æn.

WOLFFENBVTTELÆ, MDCCXXX.

Digitized by Google

VIR PLVRIMVM REVERENDE, AMPLISSIME, ATQVE DOCTISSIME,

FAVTOR ET AMICE CARISSIME!

Quedlinburgum, Abbatia & urbs notiſſima, duobus Halberſtadio milliaribus diſtans, ad fluvium Bode dictum, cujus cancri præ aliis magnis gaudent lapillis, ſitum eſt. Diverſorium per aliquot dies nobis fuit ad ſignum equi nigri, quod cum vix ingreſſi, teſtudines ex Pomerania venales hoſpiti offerebantur, ſingulæ pro decem bonis groſſis, partim pro cibo, partim & inprimis commendabantur, ut in potum porcorum, Germ. Schwein-Wäſch vocant, ponerentur, in quo non tantum optimum invenirent alimentum & nutrimentum dicta bruta, ſed & porcorum familia ex ejusmodi potu admodum pingueſceret & a morbis præſervaretur, caroque iſtorum ſana maneret. Porro & podagricis curative & præſervative haud leve afferrent ſolatium ſi, in aquam ponerentur calidam, &, detruncatis poſt extra teſtam exporrectis capite pedibusque & cute depoſita, caro optimo jure condita in cibum ab iſtis ſæpius eligeretur, eſſentque præterea Principum & Magnatum in aulis deliciæ non inſalubres. Teſtudo maſcula, quæ cognoſcitur ex levi ſub inferiori teſta inciſura, alligata membro ſanat arthritidem ob ſympathiam. vid. Sylveſt. Rattray aditum novum ad occultas ſympathiæ & antipathiæ cauſas inveniendas &c. p. 20. Pedes teſtudinis podagricorum tollunt cruciatus, ſi membris nempe in hunc modum ſuperalligantur, pes dexter animalculi pedi dextro podagrici, pes ſiniſter ſiniſtro; manus teſtudinis dextra, ſeu rectius pes anterior dexter, dextræ manui podagrici, & ſiniſtra ſiniſtræ annectantur, de qua curatione, cui autem parum adhibemus fidei, legendus eſt Agrippa L. II. cap. 15. Der geheimen Weißheit. Quilibet ferme hoc noſtro ævo ſe fingit medicum, ſic & noſter hoſpes; arcani loco, dentes foſſiles ex ſpecu Schartzfelſiano Hercyniæ ſylvæ epilepſia correptis propinabat; Sunt medicamentum abſorbens, prætereaque nihil, nullaque vi ſpecifica antepileptica, præ aliis oſſibus, pollent. Hæc urbs admodum celebris ob ſapida olera, quæ horti copioſe proferunt; ob vinum, ſic vulgo dictum, aduſtum, quod incolæ deſtillant, quodque ubique locorum in adjacentibus provinciis maxime laudatur, longeque lateque ſub nomine des Quedlinburger Brantweins non ſine encomio notum eſt; ob bonæ notæ cereviſiam, quæ eſt vel Bryhana, primus qui Quedlinburgi hanc cereviſiam coquere cœpit fuit David Rudolph An. 1596. teſte Jac. Frid. Reimmanno in Idea Hiſtoriæ Aſcanienſis

Digitized by Google

nienſis p. 11. 12. vel Goſa vel brunna lupulo condita. Et cereviſiæ, & olera & frumenti ſpiritus optimus victum incolis & amictum conciliant, præterea urbs dicta magno frumenti & lanæ gaudet commercio. Ante portam quandam fons ſoterius, particulis Martis dives, præcipue ſcabioſorum lympham depurat, uſum tantum in vulgus habet. Urbis magiſtratus nominatum fontem lapidibus cæſis circumdedit, trullamque catena ferrea appenſam, pro majori bibendi avidorum commoditate, adjecit. Aqua hujus fontis non æque valide ſemper ſcaturit, nobis præſentibus vena vix digiti craſſitie proſilivit, cum alio tempore interdum, incolarum teſtimonio, craſſitiem bracchii æquaverit. Ad fontis latera ochra lutea vel terra martialis parietes inveſtit, quæ nil aliud niſi ramenta minima mineræ Martis, quæ aqua in itinere ſuo per hanc mineram abluit, ſecum in fontem rapit, ibique iterum dejicit & præcipitat. Pone urbem terra alba mollis, quæ nihil a terra Hollandica, ex qua Batavi machinas fumiductorias parant, recedit, reperta fuit, ex hac pro tempore æque machinæ tabaciſugæ bonæ notæ albiſſimæ coquuntur. In vicinia urbis olim Alumen, Vitriolum & Nitrum ex mineris ſuis parabantur, ex lignorum autem defectu ejusmodi cocturæ & labores poſt iterum ceſſarunt & adhuc ceſſant. Ante paucos annos incolæ & quæſiverunt metalla, præter carbones autem lapideos & martis mineram, quæ vero ob dictum ligni defectum non liquatur, nihil in apricum venit, quare fodina, fruſtra plus quam 50000. thaleris in eam inſumtis, inculta derelicta manet. Tribus ab urbe horæ quadrantibus ante portam Krigenam lapidis calcarii & Gypſi fodina colitur, in qua ſimul copioſe optima glacies Mariæ, Spóer- oder Marien-Glaß/ coloris albi & lutei, pellucida tamen, invenitur; circa hanc fodinam læte viret Gramen iſchæmum digitatum. *Rolandi* quoque ſtatua olim hæc urbs gaudebat, qua vero nunc caret, nam Abbatiſſæ Hedwigis tempore An. 1476. ſimulacrum hoc ab Electore Saxoniæ Erneſto, cum urbs ejus ſorori, pro tunc Abbatiſſæ, debitam obedientiam, imo reverentiam, dare recuſaret, dejectum & deſtructum fuit. vid. Godofr. Schumannus de Rolando Magno, 4t. Fluvius Bode, urbem tranſiens, diſcernit iſtam in veterem & novam, in die Alt- und Neu-Stadt/ hujus fluminis cancris admodum magni inſunt lapides. Ad portam domus cujusdam, ruinam minitantis, in nova urbe literis permagnis deauratis egregium hoc legitur diſtichon:

Tranſivere patres, ſic nos tranſibimus omnes,
In cælo patriam, qui bene tranſit, habet.

Urbis ſignum mnemonicum ad templum novæ urbis repræſentat binos ex lapide in magnitudine naturali humana cæſos ovium paſtores cum canibus ſuis, qui locum in altiſſimis, ad angulos turrium, occupant; traditionem de iſtis incolæ ſequentem habent, quod nempe hi bini opiliones propriis ſumtibus, ſuperfluis ſibiipſis, hoc magnum & egregium templum,

vel ad minimum has duas prægrandes & præaltas turres in piſcina quadam & loco paludoſo exſtrui curaſſent. Die 4. Sept. 1723. viſitavimus Nobiliſſimum & Conſultiſſ. Dom. Med. Doct. Schwalbe, Perſonæ & aulæ Abbatiſſæ Medicum, Conſulem & Phyſic. urbis excellentiſſimum, Virum admodum doctum, qui nullo non tempore maximis in deliciis habuit ſtudium anatomiæ, Chymiæ & Botanices, poſſidet quoque herbarium virum charta majori elegantiſſimum, quod ipſe in itineribus per Bataviæ provincias, Angliam, Scotiam, Galliam, Germaniam, &c. factis, ſummo ſtudio & labore confecit, in quo parando methodum Tournefortii ſibi elegit, viſuntur in hoc rariſſima Indiæ Orientalis & Occidentalis vegetabilia, cujusque pretium certe attingit ſummam 3. à 4000. thaler. In muſæo quoque aſſervat varia conchylia marina aliaque curioſa & admiranda naturæ. De celeberrimi quondam Amſtelrodamenſis anatomici Ruyſchii filia ſequentia nobis, memoratu digna, retulit, quod ita nempe, parente invito, contractum iniiſſet nuptialem cum pictore quodam. Hic pictor juvenis, in orphanotropheo educatus, interdum per plateas ambulans, ex inſtinctu naturali lineas & figuras ad domorum parietes, portas & januas illinivit, virgo, his viſis, inclinationem & poſt amorem licitum in hunc puerum conjecit, tandemque cum illo nupta eſt. Hoc facto pater iſtam a ſe repulit & rejecit. Infelices hi homines, ſed in amore pares, ſummo continuarunt ſtudio artem pingendi, & uxor tantos fecit progreſſus, ut pro nunc omnes pictorum coryphæos, præprimis in florum & inſectorum pictura, longe ſuperet, multumque jam pecuniæ ſubtili ſuo penicillo corraſerit, ex qua proprium & bellulum ſibi emere potuit focum; Maritus vero ſibi picturam humanarum facierum elegit, in quo pingendi genere quoque eum excellere multi affirmant. die 5to Sept. reverentiam noſtram fecimus D. Doct. Bollmann, Phyſico urbis & Chymico celebratiſſimo. In curia civium carcerem ligneum, in quo olim Comes quidam Rheinſteinenſis, qui multas incolis hujus urbis turbas excitaverat, tandemque ab iſtis captus & in hunc carcerem, qui ab hara ſuilla parum diſtat, per tempus detentus fuit, luſtravimus, vitui quoque offertur ejusdem quem gerere conſuevit, arcus. Inter urbem & Abbatiam in monte, Müntzerberg dicto, ante urbem, exſtructam, eſt ſuburbium Weſtendorff vocatum, quod aliquot retro ſeculis ſylva opaca fuit, in iſto ſuburbio curioſis monſtratur domus quædam ædificata in loco iſto, in quo Henricus Auceps aucupium ſuum exercuit. die 6. Sept. Sereniſſima Princeps Holſatiæ, Abbatiſſa hujus fundationis Reverendiſſima, clementer gratiam nobis fecit videndi reliquias, antiquitates & pretioſa, quæ in templo & concameratione quadam, Zittergewölb dicta, Abbatiæ aſſervantur, inter quæ primo loco ſtat magna urna lævis & polita, quæ perhibetur eſſe ex ſex hydriis nuptiarum Canæ Galilææ; materia ex qua, videtur marmor ex omni parte pellucidum, coloris ex albo lutei, in-

rmixtis venis albis circulariter vas iſtud transcurrentibus in Tab. I. viden- TAB.I.
s; una anſa completa adeſt, altera deficit, aſſervaturque inter reliquias
)loniæ Agrippinæ, & hujus tantum veſtigia bina in hac hydria ſpectan-
ſunt; craſſities urnæ per totum undique pollicem æquat; linea Tab. I.
b urna poſita eſt menſura pedis, cujus lineæ decem altitudinem urcei fa-
int; novem vero cum ſemiſſe diſſectionem in medio, den Durchſchnitt
der Mitte/ ſignant; Ex appoſitis lineis circularibus ora vel margo urnæ
ensurari poteſt; ſpatium cavitatis in parte ſuperiori, absque ora, æquat
inque lineas; amplitudo circumferentiæ in medio ſeu ventre urnæ fer-
: viginti & novem pedes habet; anſa quatuor & dimidiam habet lineas
edes. Harum hydriarum plus quam viginti in diverſis Europæ locis
eniuntur, hinc prius concluſum faciendum, quænam ſint veræ? ipſi-
t harum duas Bambergæ vidimus, ab hac Quedlinburgenſi quod ad for-
m, materiam, colorem & reliqua abeuntes; Valentini mentionem Part.
p. 6. Muſ. Muſeor. iſtius fecit, quæ in Fano St. Dionyſii Galliæ aſſerva-
vid. Dom. Germain Millet le Treſor Sacre ou Inventaire des ſainctes
iques & autres Precieux Joyaux qui ſe voyent en l' Egliſe & au Treſor
l' Abbaye Royale de S. Denis en France. 12. à Paris. 1638. & autor ſic di-
rum der Europäiſchen Reiſen p. 161. affert iſtam, quæ Andegavi in epi-
pali templo S. Mauritii in Gallia monſtratur, coloris hæc eſt rubicundi,
eriæ inſtar Jaſpidis, hanc Rex Siciliæ, Renatus, qui in hoc templo fide-
n reſurrectionem exſpectat, Hieroſolyma apportari curavit. Paullini
. III. Der Zeitkürtzenden erbaulichen Luſt p. 921. ex antiquitate erudite
nſtravit, quod hydriæ inique anſatæ pingerentur, idem quoque dicti
i Parte I. cap. CLXXXIX. p. 657. computavit menſures, quas capere po-
int hæ urnæ, nempe quod hæ ſex hydriæ $8\frac{2}{4}$ amphoras & menſu-
dimidiam vini capere potuiſſent, pretium hujus vini æſtimavit $97\frac{1}{2}$
er. & tantum vini hominum ſervator Chriſtus loco doni nuptialis ſpon-
onſæque dediſſet. Canæ Galilææ, quæ his noſtris temporibus vilis
n pagus exiſtit, ad fores templi Turcici, Moſchée vulgo, in magnæ
s lapide tres exciſæ viſuntur hydriæ; Latini videntur has urnas in me-
am primi miraculi Chriſti Joh II. v. 6. hic in lapidem poſuiſſe & pu-
, hydrias Canæ Galilææ fuiſſe ſaltim vulgaria anguſtiori collo duarum
rium menſurarum vaſa, cum potius fuerint majora vaſa aperta orificio
lo ad lavandum & aqua ſe abluendum deſtinata, minimum 24. usque
nenſurarum, nam metretes eſt menſura octo vel novem cantharorum,
iælibet ex ſex hydriis capiebat binas, usque ternas, metretas. Joh. II.
ti transmutatio aquæ in vinum bonæ notæ miraculum fuit, ad fabulas
n merito referenda eſt iſta, quam St. Kield ſeu Ketilli perfeciſſe cre-
; de qua fide Erici Pantoppidani Theatrum Daniæ Part. I. p. 406. &

X 3 iſta,

Der Rand des Kruges.
die Weite des Loches oben.

iſta, quam S. Martinus in hunc modum Cæſaroduni in Gallia peregit, vas vinarium, quod adhuc ibidem loci, in miraculi memoriam, hodietenus monſtratur; aqua communi replere juſſit, hac benedicta; uvam vitis in iſtud vas injecit, quo facto, ſtatim, loco aquæ, vinum ex iſto bibendum erat. Pontificii ita argumentant: Canæ Galilææ in nuptiis ſex hydriæ poſitæ fuere, ergo, per bonam conſequentiam, ſeptem ſint ſacramenta, & vinum, id eſt, ſacramentum altaris, ſit inter hæc præcipuum & principale. vid. D. Joh. Frid. Mayers Päpſtiſche Vernunfftloſe Schluß-Kunſt. p. 160.

Res omnium pretioſiſſima in ſic dicto Zittergewölbe eſt arcula auro munita obryzo, in hujus ſuperiori parte, juxta plures alias pretioſas gemmas, Turcheſiam viridem admodum magnam omniumque nobiliſſimam videre licet. Pro hoc lapide, plures ante annos, Epiſcopus quidam Halberſtadienſis Abbatiſſæ tunc temporis Queplinburgenſi Præfecturam Weſterhauſen in vicinia ſitam cum omnibus pertinentibus per commutationem dare obtulit, quam vero accipere recuſavit. Porro adeſt Henrici Aucupis pecten, quo barbam pectinare conſuevit, ex ebore confectus, auro multisque pretioſis lapidibus, inpr. granatis munitus, forma externa à pectinibus noſtrorum temporum plane recedit, uti dictus pecten in appoſita Tab.
TAB. II. II. videndus, quæ iſtum in magnitudine ſua repræſentat, ex utroque latere, tam quod ad gemmas & ebur, tam quod ad auro incluſionem, idem eſt.

a) Sunt criſpæ incluſiones ex auro obryzo ſine gemmis. b) Sunt Amethyſti & granati auro muniti, inter quos lapides nunquam non parvus ex argento confectus globulus, inſtar margaritæ, conſpicitur. c) Sunt tres auro incluſi Smaragdi virentes elegantiores pellucidi & diaphani, ſuper quos d) gemma quædam auro incluſa obſcure-cœrulea. e) Sunt folia floresque exhibentes figuræ in ebur affabre inciſæ.

Porro adſunt fruſta quædam panni ſerici rubri, albis floribus picti & ornati, quæ panno ſubdititio æque ſerico cœruleo munita ſunt, perhibentur eſſe de lecto B. Mariæ; in membrana adjacente ſequentia verba monachorum literis exarata leguntur: De lecto, in quo beata Dei genetrix ipſum dominum in utero geſtans jacuit. Viſui offeruntur quædam fruſta de veſtibus 11000. virginum, quæ una vice ſimul martyrio excruciatæ. Hæ 11000. virgines una tantum perſona fuerunt, nomine Undecimilla, ex quo vero nomine rudis & indocta monachorum veterum cohors 11000. fecit virgines. Iſti, qui hiſtoriam hanc fabuloſam fecerunt, in martyrologiis quibusdam M.SS. hæc verba ita poſita invenerunt: S. S. Urſula & Undecimilla V. M. id eſt: Sanctæ Urſula & Undecimilla Virgines Martyres: ſicque ſibi perſuaderunt, Undecimillam cum literis inſequentibus V. & M. eſſe nomen abbreviatum, & ſignificare undecim millia Virginum Martyrum; quæ ſic abbreviatura iis occaſionem excogitandi has Romantias, quæ hodie adhuc à vulgo veræ creduntur, dedit. vid. plura in D. Joh. Frid. Mayers Päbſtiſch.

Digitized by Google

Vernunfftloſen Schluß-Kunſt. p. 71. &c. Lituus Abbatiſſæ auro ex quo nummi, vulgo Ducati dicti, conflantur, munitus, ad quem & cum quo olim, tempore Romanæ religionis, in hac fundatione Abbatiſſæ introductæ ſunt. Aurum eſt ſaturatioris & optimi coloris, quapropter factitium eſſe perhibetur, imo cum auro iſtius menſæ Lüneburgenſis, quam male famigeratus Moſel furatus fuit, convenit.

Liber ex charta pergamena, literis aureis ita firmiter penna impreſſis, ut iſtas nullo modo abradere vel eradicare liceat, confectus; hoc ſcriptum, cum jam ſeptem numeret ſecula, nihil tamen de ſplendore & pulchritudine rutilantis auri amiſit. Ars ejusmodi pingendi literas hoc noſtro ævo pertinet ad artes depertitas, & Balbinus Dec. I. Lib. III. Miſc. Regni Bohem. cap. X. §. IV. p. 137. inquit: Codices M.S. veterum auro conſcripti mundiſſimo, qui modus auro ſcribendi & pingendi amiſſus &c. In hoc ſic dicto Zittergewölbe olim & vitrum quoddam, cujus fundo materia quædam alba, inſtar calcis, adhærebat, videndum erat, particula lactis D. Mariæ dicebatur, appenſa vitro ſchedula literis monachorum hæc bina verba: Lac Virginis: exprimebat. Hoc vero vitrum clementiſſimo juſſu Imperatricis Romanor. regnantis ante paucos annos Viennam Auſtriæ transmiſſum fuit; ſunt, qui putaverunt, hanc in vitro hærentem calcem fuiſſe lapidem Philoſophorum. Lac, quod pro Mariæ lacte venditatur, multis in monaſteriis & quoque in Abbatia Gandersheimenſi adhuc aſſervatur. Reſtant plures antiquitates & reliquiæ a D. Frid. Erneſt. Kettnero in der Kirchen- und Reformations-Hiſtorie des Kayſerl. freyen weltl. Stiffts Quedlinburg. 4t. Quedlinb. 1710. pag. 99. 100. recenſitæ, ex quibus breviſſimis ſaltim quarundam mentionem addere placet: adeſt fruſtum columnæ, ad quam hominum ſervator paſſionis ſuæ tempore ligatus fuit; terra de montibus Golgatha & Calvaria; lancea, qua Chriſti latus apertum fuit; quæ etiam Romæ in templo S. Petri, teſte Joh. Mabillon in Muſæo Italico p. 88. ſancte colitur, ergo binæ lanceæ fuerunt, ſed S.S. unicam tantum memoravit. Papa Innocentius VI. honorem & cultum huic haſtæ tribuere, diesque feſtos ob hanc cauſam publice celebrare, precesque ad lanceam tunc temporis ſequentes mittere, pro autoritate papali, juſſit:

Ave ferrum triumphale
Intrans pectus tu vitale
Cœli pandis oſtia,
Fœcundata in cruore,
Felix haſta, nos amore
Per te fixi ſaucia.

Sey gegrüſt glückſeeliger Stahl!
Der du in die Bruſt gedrungen
Da die Lebens-Quell entſprungen/
Oeffne uns den Himmels-Saal!
Der du trieffſt von Heilgen Blut/
Ritze mit dem Liebes-Schmertzen
Des Verwundten/ unſre Hertzen/
Seelger Speer/ ſo iſt uns gut.

Particula de ligno crucis Domini, de quo vid. plura in Leuckfelds Antiquitat. Walckenried. p. 278. fruſtum arundinis, qua Chriſti corpus, ſceleris purum, percuſſum fuit; Capillus Mariæ Magdalenæ, quo Jeſu pedes, poſt balſamationem, ſiccavit; crates ferreæ, in quibus S. Laurentius aſſatus fuit. In templo cathedrali ad arcem abbatiæ pertinente, eſt ſacellum fornicatum ſubterraneum, das Münſter dictum (ejusmodi enim ſacella ſubterranea

terranea Münſter vocantur, quale & Erfurti proſtat) in quo Imperatoris Henrici Aucupis ſepulchrum, janua ferrea clauſum; ſuper hoc ſacello in templo eſt altare primarium & ita vulgo dictus chorus altus. Lapis ſepulchralis dicti Imperatoris ex optimo confectus eſt marmore, inſcriptio epitaphii non amplius legenda, ſequens autem fuiſſe perhibetur, vid. N. H. Gundlingii de Henrico Aucupe liber ſingularis 4t. Halæ. 1711.

Auceps Henricus primus celeberrimus inter
Imperii Proceres Saxoniæque Duces,
Fortiter Hercyniæ populos cum ſubderet omnes,
Conſtruxit ſummo templa dicata Deo,
Virginibus caſtis hanc fundavitque Sareptam,
Ut Chriſtum virgo religioſa colat.
Mechtildem gnatam primo præfecit in illa,
Quæ caſtum coluit filia caſta Deum,
Cæſaris hic magni ſepelivit membra parentis,
Ante aram Petri corporis oſſa tegens,
Illius hic placide ſub ſaxo membra quieſcunt,
Sed mens æterna vivit in arce Dei,
Optat & exſpectat cum corpore cœlica regna,
Cum venient ſummo regna beata die.

Heinrich der erſte Kayſer berühmet war/
Unter den Fürſten allzumahl/
Der Hertzog von Sachſen Krohn/
Bekriegt den Hartz und als er gewonn/
Stifft er diß Jungfrau-Kloſter fein/
Sein Tochter Mechtild ſetzt hinein/
Eine fromme Aebtißin ſie ward;
Hielt ihren Orden treu und hart/
In Gottesfurcht und Keuſchheit rein/
Wie GOtt recht will geehret ſeyn;
Allhier vor St. Peters Altar/
Legt ſie ihres Vatern Haut und Haar/
Sein Fleiſch und Bein/ aber die Seel
Im Himmel lebt vor GOttes Stuel/
Erwartet frölich GOttes Gericht/
Biß auch der Leib werde lebendig/
Und ſamt der Seel leb ewiglich.

Patroni hujus fundationis ſunt S. Servatius, Dionyſius & Arnulphus. Hæc Quedlinburgenſis fundatio eſt perantiqua S. Rom. Imperii Abbatia ad Saxoniæ ſuperioris circulum pertinens, a modo dicto Imperatore Henrico Aucupe, ſeculo poſt Chriſtum decimo, fundata, primatum tenet inter ſexus ſequioris Abbatias Rom. Imperii, & a multis Imperatorum Principibus adminiſtrata. Conſtat nunquam non quatuor perſonis nempe Abbatiſſa, Præpoſita, Decaniſſa & Canoniſſa; Quæ in præſenti dominatur & regimen habet Abbatiſſa eſt Duciſſa quædam Holſatiæ; Præpoſita eſt comes Maria Aurora Königsmarcken. In arce & bibliotheca non æque magna & numeroſa, tamen ſelecta, videnda.

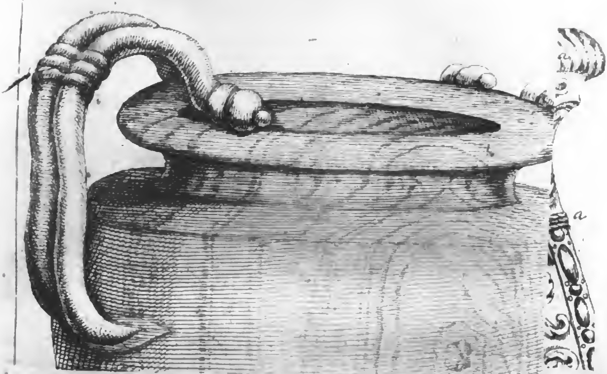
Quedlinburgum putant nomen habere vel a copioſis aquarum venis, Waſſer-Quellen/ vel a Serpillo, Quendel/ Feld-Kümmel/ Feld-Könnig/ quod copioſe hic & læte creſcit. Dom. Apel, Med. Candidat. nobis retulit, circa Quedlinburgum pyritem, quem Gold-Kies vocabat, reperiundum; & non procul Dittfurto terram quandam viridem, qua inſtar viridis æris pingere poſſent pictores, ſed arena intermixta prius eluenda. In monte Sebichenberg Quedlinburgenſi ſceleton Unicornu foſſilis quondam repertum fuit, cujus unum alterumve magnum os ex ſumme liberali donatione ſupra laudati Dn. Conſulis & Archiatri, Schwalbe, accepimus; deſcriptionem iſtius poſtea D. Joh. Mayer, Aſtronomus & Camerarius Quedlinburgenſis, concinnavit, vid. Valentini Muſ. Muſeor. Part. II. p. 483. Plures Quedlinburgenſium memoratu res dignas vid. Tob. Eckhardi Codices M.SS. Quedlinburgenſes. 4t. Quedlinb. 1723. Ej. von den Bibliothecken zu Quedlinburg. 4t Ej. Memoria Quedlinburgenſ. docti renovata. 4t. Hiſce vale optime, Vir plurimum Reverende atque Doctiſſime, litterati Orbis Northuſani inſigne decus, & me, ut ſoles abunde, amare perge.

Wolffenb. d. 4. April. 1730.

(o)

99 94817 9

Ad Ep: It: XIX Tab: I II.

Digitized by Google

9894

20

Ad Ep: N: XIX: Tab: II.

